

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: **117/2014**

Του Στ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Συνεδρίαση της 1ης Απριλίου 2014

Προεδρεύων: Πέτρος Τριανταφυλλίδης, Αντιπρόεδρος του ΝΣΚ

Νομικοί Σύμβουλοι: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Κουήν Χουρμουζιάν, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους

Εισηγητής: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Αρ. Ερωτήματος: Φ.80000/οικ.2531/73/13-03-2014 Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης της ΓΓΚΑ του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής ασφάλισης και Πρόνοιας.

Ερώτημα: Ερωτάται ποιά είναι η σειρά απονομής των εφάπαξ βοηθημάτων που καταβάλλει το Ταμείο Ασφάλισης Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.) στους δικαιούχους – ασφαλισμένους του Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικής Τραπεζής της Ελλάδος (Τ.Π.Π.Ε.Τ.Ε.) και βάσει ποιών διατάξεων καθορίζεται.

*****

14

Πριν την αντιμετώπιση του ανωτέρω ερωτήματος, θα πρέπει να εξεταστεί το ζήτημα εάν το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έχει την αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει επ' αυτού.

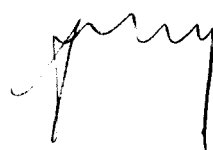
I. 1. Στο Ν. 3086/2002 «*Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των Λειτουργών και των Υπαλλήλων του*» (ΦΕΚ Α' 324), ο οποίος –μαζί με το σε εκτέλεση αυτού εκδοθέν προεδρ. διάταγμα 238/2003 (ΦΕΚ Α' 214)– αποτελεί το νομικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2 – Αρμοδιότητες.

“1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως: α)...β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης, γ)...δ)...ε)...θ)...και ι)...2...” (όπως η παρ. 1 ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 9 του άρθρου 13 του Ν. 3790/2009 - ΦΕΚ Α' 143 και την αντικατάστασή της, στην συνέχεια, με την παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 4110/2013 - ΦΕΚ Α' 17).

Άρθρο 6 – Αρμοδιότητες Επιτροπών, Τμημάτων και Ολομέλειας.

“1...2. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α)...β)...(καταργήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 13 Ν. 3790/2009 - ΦΕΚ Α' 143). γ) Σε ερωτήματα της Βουλής των Ελλήνων που υπογράφονται από τον Πρόεδρο ή τον Γενικό Γραμματέα της Βουλής, καθώς και σε ερωτήματα της Διοίκησης, που υπογράφονται από τον Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα Υπουργείου εφόσον ο τελευταίος είναι ειδικά εξουσιοδοτημένος και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς του. Επίσης σε ερωτήματα, που υπογράφονται από τον Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλο κατά νόμο όργανο Διοίκησης Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ., εφόσον αφορούν ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ενώ ερωτήματά τους με γενικότερο ενδιαφέρον υπογράφονται μόνο από τον εποπτεύοντα Υπουργό. δ)...3. Η Ολομέλεια γνωμοδοτεί: α) Πλήρης Ολομέλεια αα)...ββ) Για υποθέσεις, οι οποίες παραπέμπονται σε αυτήν από τον Πρόεδρο ή την Τακτική Ολομέλεια. β) Τακτική Ολομέλεια: (Α' και Β' Σύνοψη) αα) Για υποθέσεις, οι οποίες

27

παραπέμπονται σε αυτήν από τον Πρόεδρο ή κάποιο Τμήμα, ββ) Σε ερωτήματα για τα οποία ζητείται από τον Πρόεδρο της Βουλής ή τον Υπουργό απευθείας η γνώμη της ή για τα οποία προηγήθηκε γνωμοδότηση Τμήματος, η οποία δεν έγινε αποδεκτή και ζητείται αρμοδίως η παραπομπή στην Ολομέλεια, γγ) Για κάθε υπόθεση, για την οποία στην κείμενη νομοθεσία προβλέπεται αρμοδιότητα της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. (όπως η παρ. 3 αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 του Ν. 3790/2009 - ΦΕΚ Α' 143).....6...".

Άρθρο 17 – Γραφεία Νομικών Συμβούλων.

"1. Στη Βουλή των Ελλήνων, σε κάθε Υπουργείο, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, στη Σχολή Καλών Τεχνών, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων και στον Πειραιά, λειτουργεί Γραφείο Νομικού Συμβούλου. Γραφεία Νομικού Συμβούλου λειτουργούν και σε Γραφεία Υφυπουργών, Γενικές Γραμματείες, Ανεξάρτητες Διοικητικές Αρχές ή Ν.Π.Δ.Δ., εφόσον τούτο προβλέπεται από ειδικές οργανικές διατάξεις. Οι ίδιες διατάξεις προσδιορίζουν αν αυτά είναι αυτοτελή ή υπάγονται στα Γραφεία Νομικού Συμβούλου του οικείου ή του προϊστάμενου Υπουργείου...2. Στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου ανήκουν: α)...β)...γ) Η εισήγηση ενώπιον των Τμημάτων ή της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. επί των ερωτημάτων, τα οποία απευθύνονται προς αυτό και η κατάρτιση των σχετικών γνωμοδοτήσεων. δ)...".

2. Στο Ν. 3655/2008 «Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 58/3.4.2008) και, ειδικότερα, στο κεφάλαιο Ζ' με τίτλο «ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.)», ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 70 – Σύσταση Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας

"1. Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής

37
Ωφέλειας (ΤΑΥΤΕΚΩ), το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και έχει έδρα την Αθήνα. Έναρξη λειτουργίας του Ταμείου ορίζεται η 1η του έκτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου. 2.....7....".

Άρθρο 72 – Πόροι και περιουσία του ΤΑΥΤΕΚΩ.

"1. Πόροι του Ταμείου είναι οι προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές ασφαλισμένου - εργοδότη, η συνεισφορά του κράτους και τα έσοδα από κοινωνικούς πόρους υπέρ των αντίστοιχων Ταμείων και κλάδων, που εντάσσονται ως αυτοτελείς Τομείς, οι πρόσοδοι περιουσίας, η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών αυτών, καθώς και κάθε άλλο έσοδο που προβλέπεται από τη νομοθεσία τους ή άλλες γενικές διατάξεις νόμων. 2...3...".

Άρθρο 74 – Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

"1. Το Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.) διοικείται από εννεαμελές (9μελές) Διοικητικό Συμβούλιο...".

Άρθρο 75 - Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

"1. Καθορίζει την πολιτική δράσης του και αποφασίζει για όλα τα ζητήματα διοίκησης, οργάνωσης και διαχείρισης του Ταμείου προς εκπλήρωση των σκοπών του, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία...5. Διαχειρίζεται την περιουσία του Ταμείου και των επί μέρους Τομέων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις...7. Μεριμνά για την είσπραξη των πόρων του Ταμείου και αποφασίζει για τις πάσης φύσεως παροχές..."

Άρθρο 76 – Διοικητική οργάνωση του ΤΑΥΤΕΚΩ.

"Οι Υπηρεσίες του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (ΤΑΥΤΕΚΩ) διακρίνονται σε Κεντρική και Περιφερειακές. Α. Η Κεντρική Υπηρεσία του Ταμείου διαρθρώνεται ως εξής: 1) Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης 2) Γενική Διεύθυνση Ασφάλισης - Παροχών. 1. Η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης συγκροτείται από τις ενιαίες υπηρεσιακές μονάδες του Ταμείου, ήτοι (α)..., (β)..., (γ) ..., (δ) και (ε) Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων. 2.....".

Άρθρο 78 – Διάρθρωση και αρμοδιότητες των ενιαίων υπηρεσιών.

37

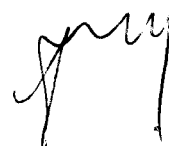
37

1...2.....5. Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών ανάγονται στα παρακάτω θέματα: α)...β) Η γνωμοδότηση επί θεμάτων νομικής φύσεως που αφορούν το Ταμείο. γ) Η παροχή νομικών οδηγιών και κατευθύνσεων προς το Δ.Σ. και τις υπηρεσίες του Ταμείου, εφόσον ζητούνται αυτές. δ).....η)..."

II. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου του ερωτήματος (υπομνήματα καταγγελίες εξώδικα, εισαγγελικές παραγγελίες κλπ) προκύπτει ότι το ανωτέρω Ταμείο στο νομικό πρόσωπο του οποίου ανήκουν- πλην άλλων - πλείονες Τομείς Πρόνοιας με λειτουργική και οικονομική αυτοτέλεια και διατήρηση των καταστατικών διατάξεων των τέως Ταμείων ή Κλάδων ή Λογαριασμών, τηρούσε για όλους ανεξαιρέτως τους ασφαλισμένους των Τομέων του (πλην της ΔΕΗ για την οποία ισχύει η ειδική ρύθμιση του άρθρου 35 παρ. 3 του Ν. 4111/2013) ενιαίους κανόνες σειράς προτεραιότητας για τη χορήγηση της εφάπαξ παροχής με βάση την ημερομηνία κατάθεσης της συνταξιοδοτικής πράξης. Την ανωτέρω νομιμότητα εφαρμογής των διατάξεων για τη σειρά προτεραιότητας αμφισβήτησαν οι προερχόμενοι από τον Τομέα Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης της Ελλάδος, ισχυριζόμενοι ότι δεν ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 2084/1992 αλλά οι κατ' ιδίαν καταστατικές διατάξεις του Τομέα. Κατόπιν των ανωτέρω προέκυψαν ερωτήματα ως προς την τηρούμενη σειρά προτεραιότητας στους λοιπούς Τομείς του Ταμείου (πλην ΚΑΠ - ΔΕΗ) ήτοι εάν αυτή η σειρά θα είναι βάσει της ημεροχρονολογίας καταθέσεως της αιτήσεως εκάστου ασφαλισμένου για τη χορήγηση του εφάπαξ βοηθήματος ή βάσει της ημεροχρονολογίας έκδοσης (από τον κύριο φορέα ασφάλισης) της οριστικής απόφασης απονομής κύριας σύνταξης (που αποτελεί προαπαιτούμενο δικαιολογητικό για το εφάπαξ). Και όλα αυτά ενώ φαίνεται ταμειακώς δυσχερής η ταυτόχρονη εξόφληση των απαιτήσεων όλων των ασφαλισμένων που έχουν ληξιπρόθεσμη απαίτηση.

III. Συμπεράσματα - Παραδοχές.

Από τις διατάξεις που παρατίθενται αμέσως πιο πάνω, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα εξής:

1. Στις αρμοδιότητες του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περιλαμβάνεται η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης (άρθρο 2 παρ. 1 περ. β' Ν. 3086/2002), δηλαδή η καθοδήγηση της Διοίκησης με νομικές γνωμοδοτήσεις. Περαιτέρω, τα Τμήματα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδοτούν σε ερωτήματα της Διοίκησης, που υπογράφονται από τον Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα Υπουργείου, εφόσον ο τελευταίος είναι ειδικά εξουσιοδοτημένος και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς του, καθώς επίσης και σε ερωτήματα, που υπογράφονται από τον Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλο κατά νόμο όργανο διοίκησης Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής, των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ., εφόσον αφορούν ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ενώ ερωτήματα αυτών με γενικότερο ενδιαφέρον υπογράφονται μόνο από τον εποπτεύοντα Υπουργό (άρθρο 6 παρ. 2 περ. γ' Ν. 3086/2002).

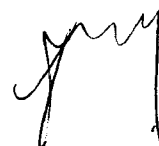
Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί επί αρμοδίως υποβαλλομένων ερωτημάτων για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της και όχι επί ερωτημάτων, τα οποία δεν αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των Υπηρεσιών των Υπουργείων ή των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών που η νομική τους υπηρεσία διεξάγεται από αυτό, αλλά απασχολούν νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τα οποία έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, διαθέτουν νομική υπηρεσία, ως αυτοτελή οργανική μονάδα και η εν λόγω υπηρεσία τους δεν διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ.. Ενώ η τυχόν εκ μέρους του αρμοδίου Υπουργού άσκηση εποπτείας επ' αυτών των νομικών προσώπων και ανεξαρτήτων διοικητικών αρχών δεν αρκεί προς θεμελίωση αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. για έκδοση γνωμοδοτήσεων επί ερωτημάτων τους. Υπό την αντίθετη εκδοχή, η ενασχόληση του Ν.Σ.Κ. με ερωτήματα, τα οποία, έστω και αν υποβάλλονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό, απασχολούν αποκλειστικώς και μόνο το εποπτευόμενο νομικό πρόσωπο άγει, κατ' έμμεσο τρόπο, σε διεξαγωγή της νομικής υπηρεσίας του εποπτευόμενου φορέα από το Ν.Σ.Κ.,

κατά παράβαση των προπαρατεθεισών διατάξεων του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ., στις οποίες καταγράφονται σαφώς οι αρμοδιότητες του σώματος (ίδτε Γνωμοδοτήσεις Ν.Σ.Κ. Β' Τμήματος 252/2011 και 167/2011, καθώς και Ολομ. 424/2010).

Ειδικότερα δε, όσον αφορά στα ασφαλιστικά ταμεία, είναι δυνατόν να απευθύνεται από τον εποπτεύοντα αυτό Υπουργό στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου ερώτημα και το τελευταίο να επιλαμβάνεται τούτου, αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση κατά την οποία γεννάται αμφιβολία για την έννοια διατάξεων νόμου, που αφορούν αμιγώς ασφαλιστικά ζητήματα. Σε κάθε δε περίπτωση η Διοίκηση έχει διασφαλιστεί δια της προβλεπομένης από το νόμο συμμετοχής στα διοικητικά συμβούλια των ασφαλιστικών οργανισμών ανωτέρου υπαλλήλου της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, υπό την ιδιότητα του Κυβερνητικού Επιτρόπου, ο οποίος έχει αρμοδιότητα να παρακολουθεί τη νομότυπη και σύμφωνη προς την ασκουμένη κοινωνική πολιτική λήψη αποφάσεων επί των εκάστοτε συζητούμενων θεμάτων και δικαιούται να διατυπώσει επιφύλαξη επί του υπό συζήτηση θέματος, να διαφωνήσει με την απόφαση του Δ.Σ., καθώς και να αναστείλει προσωρινά την εκτέλεση της ληφθείσας απόφασης (ίδτε άρθρο 135 Ν. 3655/2008).

2. Εν προκειμένω, συστήθηκε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ» (Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω.), με έδρα την Αθήνα και υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (και ήδη Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας), το οποίο λειτουργεί από την 1.10.2008 (άρθρο 70 παρ. 1 Ν. 3655/2008). Το εν λόγω Ταμείο έχει, από την ως άνω νομική του φύση, διοικητική (άρθρο 74 Ν. 3655/2008) και δημοσιονομική-οικονομική αυτοτέλεια (άρθρο 72 του ίδιου νόμου). Στο Ταμείο δε αυτό, υφίσταται και λειτουργεί ως οργανική μονάδα του νομικού προσώπου ανήκουσα στις κεντρικές Υπηρεσίες αυτού, η Διεύθυνση Νομικών Υποθέσεων με αρμοδιότητες, μεταξύ άλλων, τη γνωμοδότηση επί θεμάτων νομικής φύσεως που αφορούν το Ταμείο και την

παροχή νομικών οδηγιών και κατευθύνσεων προς το διοικητικό συμβούλιο και τις υπηρεσίες του Ταμείου, όταν ζητούνται αυτές (άρθρο 78 παρ. 5 στοιχ. β' και γ' Ν. 3655/2008).

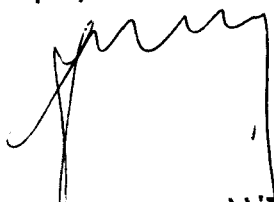
Ενόψει των ανωτέρω, τα τεθέντα ερωτήματα, ως αφορώντα ειδικά θέματα σχετικά με την άσκηση αρμοδιοτήτων του Διοικητικού Συμβουλίου του Τ.Α.Υ.Τ.Ε.Κ.Ω. κατ' εφαρμογή του καταστατικού αυτού, καθώς και της Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών που λειτουργεί σε αυτό, δεν συγκεντρώνουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την έκδοση γνωμοδότησης από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, μόνη δε η εκ μέρους του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας υποβολή του ερωτήματος, καθώς και η από τον ως άνω Υπουργό άσκηση εποπτείας επί του ως άνω Ταμείου δεν αρκούν για τη θεμελίωση αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. προς έκδοση γνωμοδότησης επ' αυτών (πρβλ. ως άνω γνωμοδοτήσεις).

IV. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, το Τμήμα απέχει της εκδόσεως γνωμοδότησεως επί του εν θέματι ερωτήματος *ομοζώνως*. —

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 9 Απριλίου 2014

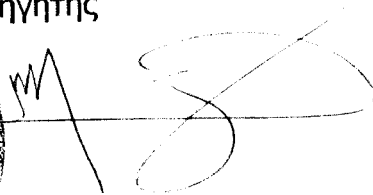
Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Πέτρος Γ. Τριανταφυλλίδης
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Α. Παπαγιαννόπουλος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

